

**Lietuvos mokslų akademijos Biologijos,
medicinos ir geomokslų skyriaus
2023 m. veiklos ataskaita**

Skyriaus pirmininkas akad. Limas Kupčinskas

Skyriaus vyriausioji koordinatorė dr. Jadvyga Olechnovičienė

Skyriaus sudėtis

2023 m. pabaigoje skyriuje iš viso buvo 61 narys

- **24 tikrieji nariai**
- **18 narių emeritų**
- **19 užsienio narių**

2023 m. išrinkti 4 nauji LMA tikrieji nariai:

Prof. Linas MAŽUTIS, specialybė – biochemija

Prof. Sonata JARMALAITĖ, specialybė – biologija (genetika)

Prof. Albertas BITINAS, specialybė – geologija

Prof. Rimantas BENETIS, specialybė – kardiologija

LMA užsienio narys:

Prof. André FRANKĖ (Andre FRANKE), specialybė – biologija,

Kylio universiteto (Vokietija) Klinikinės ir molekulinės biologijos instituto direktorius

Skyriaus struktūra

Skyriuje veikia keturios sekcijos

- **Bendrosios biologijos sekcija** (pirm. S. Podėnas). *5 tikrieji nariai, 5 nariai emeritai, 8 užsienio nariai.*
- **Biofizinių mokslų sekcija** (pirm. K. Sasnauskas). *7 tikrieji nariai, 5 nariai emeritai, 4 užsienio nariai.*
- **Medicinos ir sveikatos mokslų sekcija** (pirm. R. Dubakienė). *8 tikrieji nariai, 4 nariai emeritai, 4 užsienio nariai.*
- **Geomokslų sekcija** (pirm. J. Kriaučiūnienė). *5 tikrieji nariai, 5 nariai emeritai, 3 užsienio nariai.*

Yra dvi komisijos

- Alergologijos komisija. Pirm. R. Dubakienė
- Motinos ir vaiko komisija. Pirm. prof. Arūnas Valiulis (VU)

Prie skyriaus veikia

- Lietuvos biochemikų
- Lietuvos imunologų
- Lietuvos augalų fiziologų
- Ignoto Domeikos draugijos

Organizuoti renginiai

Skyriaus susirinkimai	Biuro posėdžiai	Konferencijos	Tarptautinės konferencijos	Diskusijos	Jubiliejams skirti renginiai	Knygų sutiktuvės, parodos	Kiti renginiai	Iš viso organizuota renginių
5	4	8	5	1	4	3	2	32

Skyriaus narių visuotiniai susirinkimai

- **Sausio 19 d.** Kandidatų į LMA tikruosius narius pranešimų klausymai ir rinkimai.

Biochemija

Prof. **Linas Mažutis**. Pavienių ląstelių genotipo ir fenotipo tyrimai panaudojant mikroskopsčių technologijas. *Vilniaus universitetas*.

Dr. **Augustas Pivoriūnas**. Egzosomos – nauja ląstelių komunikacijos priemonė: terapinio panaudojimo perspektyvos. *Inovatyvios medicinos centras*.

Biologija (genetika)

Prof. **Sonata Jarmalaitė**. Skysčių biopsija: nuo laboratorijos iki klinikos. *Vilniaus universitetas, Nacionalinis vėžio institutas*.

Prof. **Algimantas Paulauskas**. Genetiniai tyrimai populiacijų biologijoje. *Vytauto Didžiojo universitetas*.

Geologija

Prof. **Albertas Bitinas**. Kvartero periodas ir jo tyrimų reikšmė dabarties aktualijų kontekste. *Gamtos tyrimų centras*.

Kardiochirurgija

Prof. **Rimantas Benetis**. Šiuolaikinė kardiochirurgija: mokslu grįsti sprendimai. *Lietuvos sveikatos mokslų universitetas*.

Skyriaus narių visuotiniai susirinkimai

Vasario 21 d. įvyko ataskaitinis LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių susirinkimas:

- skyriaus ir sekcijų pirmininkų ataskaitų pristatymas,
- skyriaus veiklos plano aptarimas ir tvirtinimas,
- BMGMS kuriamų žurnalų „Acta medica Lituanica“ ir „Biologija“ aptarimas,
- Bendrosios biologijos sekcijos pirmininko rinkimai.

Skyriaus narių visuotiniai susirinkimai

Birželio 13 d. Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus visuotinis susirinkimas-konferencija „Aktualūs imunologijos klausimai“ kartu su Lietuvos mokslų akademijos BMGMS skyriui priklausančiais užsienio nariais.

- LMA užsienio narys prof. **Hans Hartmut Peter** (Vokietija) skaitė pranešimą **Imunoglobulino G4 sąlygotos autoimuninės ligos.**

Skyriaus narių visuotiniai susirinkimai

Lapkričio 30 d. Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių susirinkimas ir LMA Jaunosios akademijos narių rinkimai.

- **Kandidatų į Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos (LMAJA) narius pranešimai**

Dr. **Audrius Dulskas**. Lietuvos koloproktologijos praeitis, dabartis, ateitis. *Nacionalinis vėžio institutas, Vilniaus universitetas.*

Dr. **Kotryna Linauskienė**. Kontaktinė alergija: eksperimentiniai ir klinikiniai tyrimai. *Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos, Vilniaus universitetas.*

Dr. **Andrej Spiridonov**. Apibendrintosios evoliucijos teorijos link – biotos struktūra ir evoliucija erdvėje ir laike. *Vilniaus universitetas.*

Dr. **Milda Stankevičiūtė**. Daugybiniai stresoriai vandens ekosistemose: naujos įžvalgos biologiniam poveikiui įvertinti. *Gamtos tyrimų centras.*

LMAJA nariais išrinkti:

dr. **Andrej Spiridonov**,

dr. **Milda Stankevičiūtė**

Skyriaus narių visuotiniai susirinkimai

Lapkričio 17 d. LMA vyko diskusija „**Naujomis genominiomis technologijomis (NGT) gautų augalų veislių teisinė reguliacija – nauda ir iššūkiai**“, kurią inicijavo **Europos Parlamento narys dr. Juozas Olekas**.

Renginį organizavo Biologijos, medicinos ir geomokslų bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriai.

- Įžangos žodį tarė LMA prezidentas **Jūras Banys**, mokslų skyrių pirmininkai **Limas Kupčinskas** ir **Vidmantas Stanys**.
- Europarlamentaras dr. **Juozas Olekas** dalijosi Europos Parlamente vykstančiomis diskusijomis apie genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) teisinį reguliavimą ir svarstomus procesus, siekiant jį palengvinti.
- MA Jaunosios akademijos narys dr. **Giedrius Gasiūnas** aptarė genų redagavimo principus ir paaiškino, kodėl visų NGT būdu gautų augalų nereikėtų laikyti GMO. Taip pat pristatė siūlomos ES naujomis technologijomis išvestų veislių naujos reguliacijos principus.
- Akad. **V. Stanys** pateikė informaciją apie naujų veislių išvedimą ir jų panaudojimo perspektyvas žemės ūkyje.
- Diskusijose pasisakė ir mokslo bendruomenės atstovai, ir žemės ūkio asociacijų, ir ekologinių ūkių asociacijų atstovai.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

Diskusijos

NAUJOMIS GENOMINĖMIS TECHNOLOGIJOMIS (NGT) GAUTŲ AUGALŲ VEISLIŲ TEISINĖ REGULIACIJA – NAUDA IR IŠŠŪKIAI,

vykusios 2023 m. lapkričio 17 d. Lietuvos mokslų akademijoje,

REZOLIUCIJA

Lietuvos mokslininkai parengė ir ištyrė genų redagavimo technologijas bei pateikė jas praktiniam naudojimui. Naujos genominės technologijos (NGT) leidžia tiksliai genome padaryti pakeitimus, kurie gali būti identiški atsirandantiems natūraliai gamtoje ar selekcijos procese. Dėl šios priežasties jau kurį laiką JAV ir kitose šalyse genetiškai modifikuoti organizmai (GMO) reguliuojami pagal modifikacijų pobūdį ir sukeliamą poveikį, bet ne pagal tai, kaip jie buvo padaryti. Pasenęs Europos Sąjungos GMO reglamentavimas net tuos pačius genus turinčias augalų veisles gali priskirti skirtingoms veislių grupavimo kategorijoms. Toks reglamentavimas ne tik trukdo įveikti XXI a. keliamus iššūkius (klimato kaitos, dirvožemio druskėjimo ir kitus), bet ir riboja bei iškreipia ES žemės ūkio konkurencingumą pasaulyje.

Atsižvelgdama į šiuos nuogastavimus Europos Komisija rengia atnaujintą NGT sukurtų augalų teisinį reguliavimą. Pagal svarstomą pasiūlymą augalai, turintys tokias pat mutacijas, kurios gali atsirasti natūraliai ar tradicinės mutagenozės būdu, būtų priskiriami NGT 1 kategorijai ir būtų nereguliuojami. O visi kiti augalai su tolesnių sistematiškos grupių organizmų (gyvūnų, grybų, bakterijų ir kt.) transgenais būtų priskiriami NGT 2 kategorijai ir jų reguliacija liktų apibrėžta GMO direktyvoje.

NGT skirstymo į grupes reguliacija išsiskiria tuo, kad yra orientuota ne į tai, kaip buvo sukurtos genetinės modifikacijos, bet į tai, kokios konkrečios modifikacijos atliktos augalų genome. Toks požiūris yra logiškas ir koreliuoja su JAV, Kanadoje, Japonijoje ir kitose šalyse priimtu reguliavimu. Ši reguliacija palengvintų augalinės kilmės prekių judėjimą ir užtikrintų vienodas konkurencines sąlygas tarptautiniu mastu, skatintų tarptautinį bendradarbiavimą ir technologinę plėtrą. Minėtas pasiūlymas yra kompromisinis ir jį rengiant reikėtų įvertinti daugelio suinteresuotų šalių argumentus.

Diskusijos dalyviai pritarė, kad tai būtų teisingas žingsnis, kuris ateityje padėtų ne tik užtikrinti Europos Sąjungos žemės ūkio konkurencingumą, bet ir suteiktų vartotojams galimybę turėti saugesnius ir sveikesnius maisto produktus.

Kviečiame Lietuvos valstybės institucijas pritariti ir Europos Parlamentą galimai greičiau priimti reglamentą, leidžiantį kurti perspektyvias augalų veisles naudojant naujas, saugias genomines technologijas.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas

Jūras BANYS

Lietuvos mokslų akademijos
Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas

Limas KUPČINSKAS

Lietuvos mokslų akademijos
Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirmininkas

Vidmantas STANYS

Biuro posėdžiai

- 2023-01-05** Dėl kandidatų į LMA tikruosius narius rinkimų komisijos sudarymo; dėl Lietuvos imunologų draugijos priregistravimo prie Lietuvos mokslų akademijos; dėl 2023 m. uždavinių, skyriaus ataskaitos, veiklos plano; skyriaus ataskaitinio susirinkimo datos ir darbotvarkės; kandidatų teikimo apdovanoti LMA atminimo medaliais.
- 2023-02-21** Dėl 2023 m. BMGM skyriaus susirinkimų tematikos; dėl Bendrosios biologijos sekcijos pirmininko atsistatydinimo iš pirmininko pareigų; dėl komisijos steigimo Geomokslų sekcijoje.
- 2023-04-04** Dėl Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizavimo, BMGMS išvažiuojamojo susirinkimo organizavimo Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centre, susipažinti su Europos molekulinės biologijos laboratorijos veikla.
- 2023-11-30** Dėl 2024 m. skyriaus veiklos plano; lapkričio 23 d. vykusios Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ atsiliepimų spaudoje; LMA Jaunosios akademijos narių rinkimų; kandidatų teikimo apdovanoti LMA atminimo medaliais.

Tarptautinės konferencijos, simpoziumai

- Vasario 14–15 d. LMA vyko Gamtos tyrimų centro ir BMGMS organizuotas mokslinio projekto „New approaches in determining the impacts of chemical pollution to protect the biodiversity of the Baltic Sea – Detect2Protect (D2P)“ (liet. **Nauji cheminės taršos poveikio nustatymo metodai, siekiant apsaugoti Baltijos jūros biologinę įvairovę**) mokslininkų susitikimas, kuriame jie aptarė vykdymo eigą, detales bei tolesnį šalių partnerių bendradarbiavimą, kuris prisidėtų prie Baltijos jūros biologinės įvairovės išsaugojimo.
- Kovo 30 d. Kaune įvyko tarptautinė BMGMS, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Lietuvos gastroenterologų draugijos organizuota konferencija „**Nauji pasiekimai hepatologijoje ir gastroenterologijoje**“.
- Gegužės 19 d. BMGMS kartu su Lietuvos gastroenterologų draugija ir Lietuvos infektologų draugija surengė tarptautinį 8-ąjį Baltijos šalių ir Ukrainos ekspertų simpoziumą „**Hepatito C viruso (HCV) infekcijos eliminavimas Baltijos šalyse ir Ukrainoje: pasiekimai, galimybės ir kliūtys**“.
- Gegužės 26–27 d. LMA vyko tarptautinė mokslinė hibridinė konferencija „**8-asis susitikimas dėl intensyviosios kardiologijos ir skubiosios medicinos / 8th Meeting on Acute Cardiac Care and Emergency Medicine**“.
- Birželio 13 d. vyko Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus visuotinis susirinkimas-konferencija „**Aktualūs imunologijos klausimai**“, kurioje dalyvavo LMA užsienio nariai.

Tarptautinės konferencijos, simpoziumai

- **Vasario 14–15 d.** LMA vyko renginys „**Nauji cheminės taršos poveikio nustatymo metodai, siekiant apsaugoti Baltijos jūros biologinę įvairovę**“ – mokslininkų iš Suomijos (prof. Kari Lehtonen, dr. Raisa Turja), Švedijos (prof. Joachim Sturve, prof. Elena Gorokhova, prof. Brita Sundelin, dr. Gastón Alurralde), Lenkijos (prof. Ksenia Pazdro), Estijos (dr. Ivan Kuprijanov, dr. Natalja Kolesova), Latvijos (dr. Ieva Barda, dr. Evita Strode) ir Lietuvos (dr. Milda Stankevičiūtė, dr. Tomas Makaras, dr. Gintarė Sauliutė, dr. Roberta Valskienė, dr. Janina Pažusienė) susitikimas, kurį sveikinimo žodžiu pradėjo Lietuvos mokslų akademijos (LMA) tikrasis narys ir Gamtos tyrimų centro direktorius **akad. Sigitas Podėnas**.
- Susitikimo dalyviai aptarė projekto „**New approaches in determining the impacts of chemical pollution to protect the biodiversity of the Baltic Sea – Detect2Protect (D2P)**“ (liet. Nauji cheminės taršos poveikio nustatymo metodai, siekiant apsaugoti Baltijos jūros biologinę įvairovę) vykdymo eigą, detales bei tolesnį šalių partnerių bendradarbiavimą, kuris prisidėtų prie Baltijos jūros biologinės įvairovės išsaugojimo.
- Organizatoriai – Gamtos tyrimų centras ir LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius.

Tarptautinės konferencijos

Kovo 30 d. Kaune įvyko tarptautinė BMGMS, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Lietuvos gastroenterologų draugijos organizuota konferencija „**Nauji pasiekimai hepatologijoje ir gastroenterologijoje**“. Renginyje Norvegijos, Šveicarijos, Estijos ir Lietuvos gastroenterologai pristatė mokslo srities naujienas.

- Prof. **Johanesas Espolinas Roksundas Hovas** (Johannes Espolin Roksund Hov, Norvegija) skaitė pranešimą apie retos kepenų ligos – pirminio sklerozuojančio cholangito – diagnostiką ir gydymo būdus. Kokių galimybių Lietuvai atveria Europos retų kepenų ligų tinklas, kurios tikraja nare 2022 m. tapo LSMU Gastroenterologijos klinika.
- Prof. **Espenas Melumas** (Espen Melum, Norvegija) pasidalijo Šiaurės šalių kepenų transplantacijos tinklo patirtimi ir pakvietė Lietuvą įstoti į šią organizaciją.
- Doc. **Dalius Petrauskas** pristatė įdomų klinikinį atvejį apie kepenų transplantaciją Lietuvos kariuomenės tarnautojui iš Afganistano.
- Prof. **Antonijus Galantė** (Antonio Galante, Šveicarija) kalbėjo apie naujas alkoholinio hepatito gydymo galimybes.
- Dr. **Elin Org** (Elin Org, Estija) skaitė pranešimą „Mikrobiotos ir žmogaus organizmo sąveika – kokias galimybes atveria nauji tyrimo metodai“.
- LMA Jaunosios akademijos alumnas prof. **Juozas Kupčinskas** – apie mikrobiotos transplantacijos ateities perspektyvas.

Konferencijos pabaigoje LMA viceprezidentas akad. Zenonas Dabkevičius, LSMU rektorius akad. Rimantas Benetis, Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Renaldas Jurkevičius, Lietuvos gastroenterologų draugijos prezidentė doc. Goda Sadauskaitė (Vilniaus universitetas) pasveikino akad. L. Kupčinską 70 metų jubiliejaus proga.

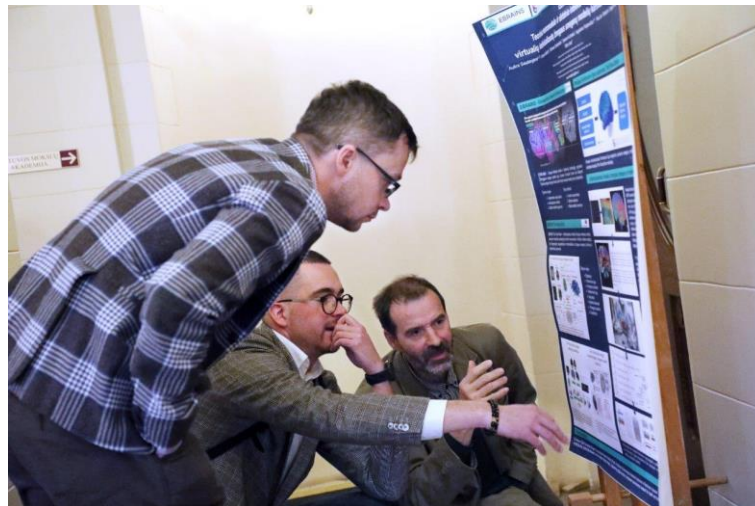
Konferencijos

- Balandžio 25 d. Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos Auditorijų korpuso I auditorijoje (Santariškių g. 2, Vilnius) vyko **DNR diena Lietuvoje**.
- Birželio 2 d. Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejaus salėje įvyko Akademiko Tado Ivanausko (1882–1970) 140-osioms gimimo metinėms skirta konferencija „**Akademiko Tado Ivanausko palikimas: įkurtos įstaigos ir jų padaliniai**“.
- Birželio 8 d. LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius bei LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ organizavo konferenciją „**Akademikui Juozui Dalinkevičiui (1893–1980) – 130**“.
- Birželio 27 d. Lietuvos mokslų akademijos mažojoje konferencijų salėje vyko konferencija „**Akademikui Vytautui Gudeliui (1923–2007) – 100**“.
- Spalio 18 d. per Lietuvos mokslų akademijos Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus Alergologijos komisijos posėdį pristatytas **vadovėlis „Alergologija ir klinikinė imunologija“** (Vilniaus universiteto leidykla, 2023).
- Spalio 20 d. Lietuvos mokslų akademijoje įvyko konferencija „**Dirbtinio intelekto technologijos medicinoje: tyrimai ir diagnostika**“. Konferenciją organizavo LMA Technikos mokslų skyrius, Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius ir Lietuvos dirbtinio intelekto asociacija.
- Lapkričio 3 d. Lietuvos mokslų akademijos Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius kartu su Lietuvos biologijos mokytojų asociacija surengė konferenciją mokytojams „**Biomedicinos mokslų naujienos**“.
- Lapkričio 23 d. vyko 16-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „**Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos**“.

Konferencija „Akademiko Tado Ivanausko palikimas: įkurtos įstaigos ir jų padaliniai“

Konferencija „Dirbtinio intelekto technologijos medicinoje: tyrimai ir diagnostika“

Paminėtos akademiko Juozo Dalinkevičiaus 130-osios gimimo metinės

**Akademikui Juozui
Dalinkevičiui (1893–1980) –
130**

Konferencija mokytojams „Biomedicinos mokslų naujienos“

Konferencijoje pranešimus skaitė:

- Toronto ir Vilniaus universitetų prof. **Artūras Petronis** – „Ląstelės epigenetinis laikrodis ir jo reikšmė vystymuisi, senėjimui ir lėtinių ligų atsiradimui“.
- LMA Jaunosios akademijos narė prof. **Jurgita Skiecevičienė** – „3D žarnyno organoidai – ar jie gali pakeisti laboratorinių gyvūnų modelius ligų tyrimuose?“
- LSMU Virškinimo sistemos tyrimų instituto mokslo darbuotoja, 2022 m. LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso laureatė dr. **Greta Varkalaitė** – „Skystoji biopsija – ar galime iš kraujo molekuliniais metodais tiksliai vertinti navikinio proceso eigą?“
- 2022 m. Lietuvos mokslo premijos laureatas akad. **Linas Mažutis** pristatė pranešimą „Vienos ląstelės molekuliniai tyrimai ir jų reikšmė biologijai ir medicinai“.
- Lietuvos visuomenei aktualūs vis didėjančio narkotikų tarp jaunimo vartojimo klausimai buvo aptarti gydytojos **Viktorijos Antonovos-Šiaudvytės** (Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės Toksikologijos centras) pranešime „Senieji ir naujieji narkotikai ir jų priklausomybės išsivystymo mechanizmai“.
- Vytauto Didžiojo universiteto profesorė, 2022 m. LMA Tado Ivanausko gamtosaugos premijos laureatė prof. **Eugenija Kupčinskienė** skaitė pranešimą „Invaziniai augalai Lietuvoje ir jų plitimo mechanizmai ir keliai“.

Konferencijoje dalyvavo per 110 biologijos mokytojų iš visos Lietuvos. Mokytojai šią tradicinę kasmetę konferenciją vertina žinodami, kad tikrai gaus naujausių mokslo žinių, kurias galės perteikti moksleiviams. Galbūt ne vienas iš jų pasirinks medicinos ar gyvybės mokslų studijas aukštosiose mokyklose.

16-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“

Konferencijos plenarinėje sesijoje pranešimus skaitė:

akad. **Vincas Būda** – „Cheminė ekologija: ką gali molekulės-mažylės“;
akad. **Limas Kupčinskas** – „Nuo mokslinės idėjos iki jos įgyvendinimo“.

Jaunuosius konferencijos dalyvius pasveikino „**Thermo Fisher Scientific Baltics**“ molekulinės biologijos verslo tyrimų ir plėtros vyresn. direktorė dr. **Edita Šmergelienė**.

Apdovanojimus ir **pirmosios vietos** diplomus gavo – **Eimina Dirvelytė** (Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centras), **Milda Girdenytė** (Vilniaus universitetas), **Mélanie Yvonne Ludivine Duc** (Gamtos tyrimų centras), **Tadas Urbonas** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas); **antrosios vietos** diplomais buvo apdovanoti – **Irmantas Mogila** (Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centras), **Arvydas Strazdauskas** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas), **Justinas Bacevičius** (Vilniaus universitetas); **trečiosios vietos** diplomais – **Vytautas Ankudavičius** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas), **Džiugas Jurgutis** (Nacionalinis vėžio institutas), **Ieva Vaicekauskaitė** (Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centras), **Eglė Čiupkevičienė** (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas).

Paskaitos, diskusijos, parodos

- Birželio 1 d. Lietuvos mokslų akademijos mažojoje konferencijų salėje vyko „**Naujosios Romuvos**“ projekto „**Miestas ir jo kalnas**“ renginys, skirtas Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrimo 700-osioms metinėms paminėti.
- Birželio 13 d. BMGMS delegacija **aplankė akademiko Juozo Dalinkevičiaus kapą** Pamūšio kaime (Ukmergės r.), kuriame gimė ir palaidotas žymusis Lietuvos geologijos patriarchas.
- Rugsėjo 7 d. Gamtos tyrimų centro konferencijų salėje įvyko parodos „**Čia Baltija, čia Lietuva**“, skirtos akademiko **Vytauto Gudelio 100-osioms** gimimo metinėms, pristatymas.
- Spalio 18 d. vyko BMGMS **Alergologijos komisijos posėdis** ir pristatytas vadovėlis „**Alergologija ir klinikinė imunologija**“ (Vilniaus universiteto leidykla, 2023).
- **Lapkričio 29 d.** VU Chemijos ir geomokslų fakulteto Geomokslų institute vyko jubiliejinis renginys „**Hidrogeologijai ir inžinerinei geologijai Vilniaus universitete 60-dešimt**“.

Autobiografinę mokslinę knygą „**Žemės gelmių vandens keliais**“ pristatė akad. Robert Mokrik.

Atidaryta **akad. Vytauto Juodkazio** 95-mečio proga jo vardu pavadinta auditorija.

Spalio 9 d. BMGMS organizavo renginį Lietuvos mokslų akademijos diena Lenkijos lietuvių bendruomenėje ir Punsko valsčiuje.

Lapkričio 24 d. BMGMS delegacija lankėsi Punske. Buvo perskaityta paskaita „**Lietuvių genomo šaknų beieškant**“ bei perduota LMA dovana Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos bendruomenei – Linos Žutautienės knygų rinkinys apie Kakę Makę.

Mokslo darbų vertinimo veikla

- **Biomedicinos mokslų srities paraiškų LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijoms gauti vertinimas ir stipendijų skyrimas 2023 m.**, ekspertų komisija: L. KUPČINSKAS (pirmininkas), nariai: B. BŪDA, R. DUBAKIENĖ, K. SASNAUSKAS, V. TATARŪNAS. Įvertinta 16 paraiškų; paskirtos 3 stipendijos.
- **2023 m. LMA konkursui pateiktų Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų ir Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų vertinimo ekspertų komisija:** V. BASYS (pirmininkas), nariai: Z. A. KUČINSKIENĖ, J. R. NAUJALIS, K. SASNAUSKAS, R. ŽALIŪNAS, V. PALINAUSKAS. Įvertinta 7 paraiškos; paskirta 3 premijos.
- **2023 m. paraiškų Lietuvos Respublikos Prezidento Kazio Griniaus stipendijoms gauti vertinimo ir atrankos ekspertų komisija:** R. JANKAUSKAS (pirmininkas), nariai: V. BORUTAITĖ, Č. VENCLOVAS, V. VAŠTAKAITĖ-KAIRIENĖ, V. TATARŪNAS, J. OLECHNOVIČIENĖ. Įvertinta 16 paraiškų; paskirtos 5 stipendijos.
- **2023 m. LMA Jaunosios akademijos narių rinkimams LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriuje ekspertų komisija:** J. KUPČINSKAS (pirmininkas), nariai: V. BORUTAITĖ, R. MOKRIK, K. SASNAUSKAS, G. GASIŪNAS, J. SKIECEVIČIENĖ. Įvertintos 4 kandidatų paraiškos; išrinkti 2 LMA jaunesni mokslininkai.
- **LMA Tado Ivanausko (gamtosauga) premijos ekspertų komisija:** M. ŽALAKEVIČIUS (pirmininkas), S. PODĖNAS, S. OLENIN, J. R. NAUJALIS, V. A. TAMOŠIŪNAS.

Premija skirta prof. **Eugenijai Kupčinskienei** už mokslo darbų ciklą „Aplinkos fitoindikacija“. Pateikė Vytauto Didžiojo universitetas.

Komisijos, komitetai

- **2020 m. įkurtos COVID-19 komisijos pirmininkė A. ŽVIRBLIENĖ, koordinatoriai: R. DUBAKIENĖ ir K. SASNAUSKAS.**
- **Lietuvos mokslo premijų komisijos Gamtos, medicinos ir sveikatos bei žemės ūkio ir technologijos mokslų sekcijos nariai: V. BORUTAITĖ, V. BŪDA, S. JARMALAITĖ, A. ŽVIRBLIENĖ, sekcijos sekretorė dr. J. OLECHNOVIČIENĖ.**
- **16-osios Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizacinis komitetas: pirmininkas L. KUPČINSKAS, pavaduotojas V. KUČINSKAS, nariai: R. DUBAKIENĖ, J. KRIAUČIŪNIENĖ, K. SASNAUSKAS, S. PODĖNAS, vyriausioji koordinatorė J. OLECHNOVIČIENĖ.**
- **Kauno miesto mokslininkų premijų konkurso komisijos narys V. BASYS.**
- **„L'ORÉAL Baltic“ programos „Moterims moksle“ stipendijos konkurso komisijos nariai: R. DUBAKIENĖ, J. KULYS, A. ŽVIRBLIENĖ.**

Paskelbta leidinių

Piombino Mascali, Dario; **Jankauskas, Rimantas**; Zink, Albert; Panzer, Stephanie. **Atherosclerosis among the elites: a bioarchaeological investigation of seventeenth- to nineteenth-century mummified human remains from Palermo, Sicily (Italy) and Vilnius (Lithuania) // The bioarchaeology of cardiovascular disease** / Edited by Michaela Binder, Charlotte A. Roberts, Daniel Antoine. Cambridge : Cambridge University Press, 2023, chapter 7. ISBN 9781108480345. eISBN 9781108648561. p. 130-144. (Cambridge studies in biological and evolutionary anthropology). DOI: 10.1017/9781108648561.009.

Dubakienė R. Vadovėlis „**Alergologija ir klinikinė imunologija**“ (su bendraautorais), 2023, VU leidykla), 564 p., ISBN 9786090708484.

Podenas, S. 2023. ***Eloeophila of the World (Diptera, Limoniidae)***. National Institute of Biological Resources, Incheon: 1-245.

R. Mokrik autobiografinė knyga „**Žemės gelmių vandens keliais: mokslinė veikla ir bibliografija. = Groundwater Way: Research and Bibliography**“. Vilnius. VUL. 2023, 192 p. ISBN 9786090709740.

Žalakevičius M. „**Akademikas Mečislovas Žalakevičius. Bibliografija ir mokslinė veikla**“. Vilnius, 2023. 143 p.

Basys V. VU vadovėlis studentams „**Ankstyvojo amžiaus vaikų raidos sutrikimai**“, 2 skyrius. Neišnešiotų naujagimių raidos priežiūra ir ilgalaikis stebėjimas, p. 23. Autorių kolektyvas. Vilnius: MGB Euges, 2023 m. 288 p.; iliustr.

16-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „**Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos**“ pranešimų tezės. PDF versija, 2023-11-23 (sudarytoja **J. Olechnovičienė**), Vilnius, LMA, 46 p., ISSN 2783-826

Pradėtos didžiausio Europoje biotechnologijų miesto „Bio City“ statybos

Akademiko emerito A. Grigelio iniciatyva įsteigtas Ignoto Domeikos atminimo medalis įteiktas akad. Benediktui Juodkai

Ekspertizės

BMGMS nariai dalyvavo ekspertinėje veikloje ir atliko per 160 ekspertizių, vertindami LMA Tado Ivanausko premijai pateiktas paraiškas, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso biomedicinos mokslų srities paraiškas, LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų bei Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursams pateiktus darbus, „L'Oréal Baltic“ konkurso „Moterims mokslė“, LR Prezidento K. Griniaus stipendijai gautas paraiškas, Kauno miesto mokslo premijai pateiktas paraiškas, atliko kandidatų į LMA Jaunosios akademijos narius mokslinės veiklos ekspertinį vertinimą.

A. Žvirblienė. Dalyvavo ekspertų grupėse ir tarybose: LRV Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) Darbo grupė COVID-19 vakcinų klausimais; LRV SAM Darbo grupė COVID-19 vaistinių preparatų įsigijimo poreikiui įvertinti; LRV SAM Nepriklausomų ekspertų grupė (NEG) vakcinacijos klausimais; LRV SAM Darbo grupė dėl pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijose; LR Prezidento suburta Sveikatos ekspertų taryba (SET); Europos imunologų draugijos (EFIS) Vakcinacijos darbo grupė (*EFIS Vaccination Task Force*).

V. Šikšnys. LMT MSPK narys; EMBO konferencijos „CRISPR-Cas: from biology to therapeutic applications“, Sevilijoje, 2023 11 07–10, organizatorius; kaip Lietuvos atstovas dalyvauja Europos molekulinės biologijos konferencijos ir Europos molekulinės biologijos tarybų veikloje; išrinktas EMBC viceprezidentu.

A. Bitinas. LMT Infrastruktūrų komiteto narys.

A. Bukantis. LMA deleguotas dalyvauti LR Seimo Ateities komiteto veikloje. Nacionalinio klimato kaitos komiteto pirmininkas (prie Aplinkos ministerijos).

J. Kriaučiūnienė. Tarptautinių projektų ekspertė (*Poland National Science centre, COST veikla*).

S. Jarmalaitė. Inovacijų agentūros Sumanios specializacijos prioriteto „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ darbo grupės narė; Ateities biomedicinos fondo tarybos narė; Nacionalinės sveikatos tarybos prie LR Seimo narė; Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės programos įgyvendinimo ir onkologinės pagalbos organizavimo stebėsenos tarybos prie SAM narė; Retų ligų politikos grupės prie SAM narė.

Ekspertizės

R. Jankauskas. Latvijos mokslo taryba – ekspertas.

S. Klimašauskas. H2020-ERC programos paraiškų vertinimo grupės narys (*Panel member*); LRV Retų ligų sveikatos politikos ekspertų grupės narys (ŠMSM deleguotas atstovas); FTMC atestacinės komisijos narys.

L. Kupčinskas. LMA prezidento pavedimu pristatė LRS Ateities komitete LMA pastabas dėl programos „Lietuva 2050“ mokslo krypčių vystymo; LMT Mokslo ir studijų komiteto narys; LMT ekspertas; LMT 2022 m. Mokslo produkcijos vertinimo komisijos pirmininkas; LMT užsienyje įgytų mokslo laipsnių pripažinimo komisijos pirmininkas; nacionalinės mokslo programos „Sveikas senėjimas“ priežiūros grupės vadovas.

J. R. Naujalis. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos neetatinis ekspertas; Komisijos užsakymu atliko 3 terminologines dalykines ekspertizes.

S. Olenin. Invazinių rūšių kontrolės taryba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (narys). Vykde „Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymas ir kontrolė“ mokymus Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento Jūros aplinkos apsaugos skyriaus specialistams.

V. Borutaitė. LMT Gamtos, medicinos ir technikos mokslų ekspertų komiteto pirmininkė.

K. Strupas. Vilniaus universiteto gydytojų kompetencijų ir kvalifikacijos tobulinimas (proj. Nr. 09.4-2-ESFA-V-715-06-0001), projekto ekspertas.

G. Valkiūnas. Mokslinių straipsnių recenzavimas. Parengė 12 recenzijų žurnaluose *Parasites and Vectors*, *Parasitology Research*, *Malaria Journal*, *PlosOne*, *Parasitology*, *Journal of Animal Ecology*, *Parasitology International*, *Ibis*.

V. Kučinskas. Dalyvavo Europos mokslo fondo nepriklausomų mokslo vertintojų kolegijos veikloje.

G. Motuza Matuzevičius. Trijų mokslinio tyrimo projektų ekspertinis vertinimas Latvijos mokslo tarybos prašymu.

J. Mažeika. Radiacinės saugos centro Radiacinės saugos patarimojo komiteto narys ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narys (dalyvauta pasirengimo radiacinėms avarijoms pratybose); Jonizuojančios spinduliuotės šaltinių naudojimo ir gamybos pagrįstumo ekspertizės (LINEV Systems EU, UAB; Polimaster Europe, UAB).

L. Mažutis. Turinio valdymo komiteto narys, *Life Sciences Baltics* 2023.

BMGM skyriaus užsienio narių veikla

Birželio 13 d. BMGMS susirinkime Prof. **Hans Hartmut Peter** (Vokietija) skaitė pranešimą „**Imunoglobulino G4 sąlygotos autoimuninės ligos**“

Rugsėjo 19 d. LMA užsienio narys prof. **Andre Franke** (Vokietija) skaitė inauguracinį pranešimą

Skyriaus narių mokslinės veiklos rezultatai

Narių skaičius (be užsienio narių)	Paskelbta leidinių (monografijų, vadovėlių, knygų ir knygų skyrių)	Paskelbta mokslo straipsnių / iš jų <i>Clarivate Web of Science</i> ir <i>Scopus</i> indeksuojamuose tarptautiniuose leidiniuose	Mokslinėse konferencijose pristatyta pranešimų	Paskelbta mokslą populiariančių straipsnių	Kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose	Vadovauta mokslo projektams	iš jų - tarptautiniams	Atlikta ekspertizių	Skirti Lietuvos ir užsienio apdovanojimai, premijos
42	7	120 / 103	80	43	122	33	20	161	10

Skiriamieji kuriamieji žurnalai

ACTA MEDICA LITUANICA	Medicinos ir sveikatos mokslų sekcija Rimantas JANKAUSKAS
BIOLOGIJA	Bendrosios biologijos sekcija Algimantas PAULAUSKAS (VDU), Vincas BŪDA

Įteiktos 2023 m. Lietuvos mokslo premijos

Akad. Linui Mažučiui skirta mokslo premija už darbų ciklą „Mikroskysčių technologijos pavienių ląstelių ir biomolekulių tyrimuose (2007-2021)“.

Akademikui, Klaipėdos universiteto profesoriui Sergejui Oleninui skirta Baltijos jūros premija

S. Jarmalaitė apdovanota Šv. Kristoforo statulėle už nuopelnus onkologijos mokslui.

Apdovanojimai, premijos

- **S. Klimašauskas (su bendradarbiais)** konkurso „LRT metų apdovanojimai“ nominacijos „Metų atradimas“ už naujo genų reguliacijos metodo atradimą, laimėtojas; pelnė VU rektorius apdovanojimą už mokslo pasiekimus.
- **S. Jarmalaitė** apdovanota Šv. Kristoforo statulėle už nuopelnus onkologijos mokslui.
- **S. Olenin** Baltijos jūros premijos laimėtojas.
- **G. Motuzai Matuzevičiui, B. Juodkai ir V. Sirvydžiui** įteikti Ignoto Domeikos medaliai.
- **L. Kupčinskas** tapo Lietuvos gastroenterologų draugijos garbės nariu.
- **A. Bitinui, A. Grigeliui** skirti akademiko Vytauto Gudelio 100 metų jubiliejaus atminimo medaliai už aktyvią mokslinę, pedagoginę ir visuomeninę veiklą. Skyrė V. Gudelio fondas.
- **K. Strupui** LR SAM Transplantacijos biuras skyrė apdovanojimą.
- **M. Žalakevičiui** Kauno rajono savivaldybės mero Valerijaus Makūno apdovanojimas – ženklas („Kauno rajono herbas“) už akademiko Tado Ivanausko atminimo puoselėjimą.

Jubiliejai

- 2023 m. sausio 1 d. akad. **Jonui Remigijui Naujaliui** sukako 75 metai
- 2023 m. sausio 13 d. akad. **Benediktui Juodkai** sukako 80 metų
- Vasario 10 d. akad. **Sigitui Podėnui** sukako 60 metų
- Kovo 13 d. akad. **Limui Kupčinskui** sukako 70 metų
- 2023 m. balandžio 27 d. akad. **Zitai Aušrelei Kučinskienei** sukako 75 metai
- Gegužės 15 d. akad. **Robert Mokrik** sukako 75 metai
- Gruodžio 6 d. akad. **Vincui Būdai** sukako 75 metai

Įteikti LMA atminimo medaliai

Dėkojame Virginijai Valuckienei už nuotraukas.
Už renginių kvietimų maketavimą dėkojame
dailininkei apipavidalintojai Miglei Datkūnaitei.